

ональний міжвідомчий центр безперервної освіти”, впровадження якого дозволить консолідувати зусилля бібліотек різних форм власності, раціонально використати їхні інтелектуальні, технічні й фінансові можливості для організації цілеспрямованої роботи з підвищення професіоналізму працівників книгозбірень.

На жаль, не всі задуми вдається реалізувати. Причинами цього є недостатнє фінансування (кошти з обласного бюджету виділяються цільовим призначенням тільки на передплату періодичних видань), старіння фонду і матеріально-технічної бази ОБЮ. Однак, попри всі негаразди, бібліотечні працівники розуміють, що повинні рухатися вперед. Вони, зокрема, шукають альтернативних шляхів фінансування, серед яких і участь у конкурсах, проєктах на отримання грантів тощо.

ПРОФЕСІОНАЛ, НАУКОВЕЦЬ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Валентина Степанівна Пашкова – відомий український діяч у галузі бібліотекознавства, бібліографії, бібліотечно-інформаційної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент. Обравши фах за родинною традицією (її батько Степан Йосипович і брат Сергій Степанович Петрови – відомі бібліографи та книгознавці), вона закінчила бібліотечний факультет Київського державного інституту культури (тепер – Київський національний університет культури і мистецтв, КНУКіМ). Свій професійний шлях В. Пашкова розпочала молодшим науковим співробітником Центральної наукової бібліотеки АН України (нині – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського), закінчила аспірантуру і протягом 20 років працювала на посадах викладача, старшого викладача, доцента, професора КНУКіМ. Була консультантом бібліотечно-інформаційного відділу Верховної Ради України (1997).

1987 року Валентина Степанівна захистила кандидатську дисертацію з проблем розвитку поточної сільськогосподарської бібліографії у Московському державному інституті культури.

В. Пашкова – автор майже 200 публікацій із питань бібліотекознавства, бібліографії, бібліотечно-інформаційної освіти, член редколегій професійних бібліотечних журналів – «Бібліотечна планета», «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія». У різні роки вона – голова та член редколегій різних науково-методичних видань з актуальних проблем бібліотечної справи та науково-практичних збірників, зокрема «Публічні бібліотеки: сучасність і майбутнє» (1997, 1998), «Бібліографознавство: теорія і практика» (1997), «Бібліотека. Інформація. Суспільство» (1998), двох видань «Бібліотека і влада» (2000), «Професійний бібліотечний рух: назустріч змінам бібліотечно-інформаційного середовища» (2001), «Інтер-

нет-центри в публічних бібліотеках» (2003) та ін. У 2004 р. підготовлено до друку ще один збірник – «Центри Інтернету в бібліотеках: Документи та матеріали», в якому В. Пашкова очолює редколегію та виступає автором передмови та інших матеріалів.

Першою в Україні В. Пашкова теоретично обґрунтувала значення концепції інтелектуальної свободи як основи розвитку бібліотечної професії та бібліотечної діяльності у книзі «Інтелектуальна свобода та доступ до інформації в бібліотеках» (видання 1996 та 1998 рр.). Цим проблемам присвячені також написані нею статті та програма курсу, який викладається у Державній академії керівних кадрів культури і мистецтв (ДАКККіМ).

Валентина Степанівна – активний дослідник. Вона, залучаючи та аналізуючи значну кількість вітчизняних і зарубіжних матеріалів, вивчала, зокрема, історію та роль професійних бібліотечних об'єднань у розвитку бібліотечної справи і бібліотечної професії. Її монографія «Національні бібліотечні асоціації: виникнення та еволюція діяльності» (К., 1997) стала першою в Україні розвідкою з цієї актуальної проблеми і помітним явищем у науковому житті.

Валентина Степанівна ініціювала та брала активну участь у розробці Кодексу етики бібліотекаря, що був прийнятий Українською бібліотечною асоціацією (УБА) 1996 р. Також вона працювала над проєктом Закону «Про бібліотеки і бібліотечну справу», схваленого Верховною Радою України 16 березня 2000 р., за що отримала Подяку від Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Про актуальність і суспільне значення наукових інтересів В. Пашкової свідчить також тематика її виступів на наукових і науково-практичних професійних конфере-

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!

В. Загуменна

розвідкою з цієї актуальної проблеми і помітним явищем у науковому житті.

Валентина Степанівна ініціювала та брала активну участь у розробці Кодексу етики бібліотекаря, що був прийнятий Українською бібліотечною асоціацією (УБА) 1996 р. Також вона працювала над проєктом Закону «Про бібліотеки і бібліотечну справу», схваленого Верховною Радою України 16 березня 2000 р., за що отримала Подяку від Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Про актуальність і суспільне значення наукових інтересів В. Пашкової свідчить також тематика її виступів на наукових і науково-практичних професійних конфере-

нціях, наприклад, кримських (1996-2004 рр.). За активну участь у проведенні цих заходів їй було вручено дипломи "Кращий доповідач Конференції", «Найпомітніший внесок у професійну програму конференцій "Крим"» тощо.

Значну увагу приділяє Валентина Степанівна запровадженню в Україні новітніх інформаційних технологій, демократичних засад бібліотечної справи, прогресивного зарубіжного бібліотечного досвіду. Великою мірою завдяки її зусиллям реалізуються міжнародні проекти "Вікно в Америку", "Publica", PULMAN, а також унікальний для України проект "Інтернет для читачів публічних бібліотек (LEAP)", завдяки якому у 92 публічних бібліотеках України було відкрито безкоштовні для читачів Інтернет-центри. Вона активно працює у складі робочої групи з питань створення та розвитку мережі пунктів колективного доступу до Інтернету в Україні, організованої за дорученням Кабінету Міністрів України в березні 2004 р.

Діяльність В. Пашкової з поширення сучасних інформаційних технологій і нових форм бібліотечного обслуговування в усіх регіонах України високо оцінено владними структурами, зокрема Міністерством культури Автономної Республіки Крим (2002, 2004); обласними державними адміністраціями (Хмельницькою, 2002; Закарпатською, 2003; Херсонською, 2004); Севастопольською міською держадміністрацією (2004), Сумським міськвиконкомом (2002), Центром міжнародних бібліотечних програм ім. Мортенсона Іллінойського університету (м. Урбана-Шампейн, США, 1996).

Валентину Степанівну нагороджено Почесною відзнакою УБА "За відданість бібліотечній справі" (2002).

Варто відзначити внесок В. Пашкової у популяризацію інноваційних підходів у бібліотечній галузі, прогресивного зарубіжного досвіду. Вона перекладає, науковий редактор перекладів українською мовою ряду важливих для розвитку галузі документів Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (ІФЛА), національних

бібліотечних асоціацій зарубіжних країн, міжнародних програм (зокрема проекту PULMAN). Валентина Степанівна ініціювала та організувала виступи перед бібліотекарями України провідних зарубіжних фахівців із Росії, США, Німеччини, Фінляндії, Іспанії, Великої Британії.

В. Пашкова не лише науковець, викладач, популяризатор. Вона відіграла провідну роль у згуртуванні бібліотечної спільноти України і разом із колегами у 1995 р. стала фундатором і першим президентом Української бібліотечної асоціації, яку вона очолювала протягом 1995-2001 рр. З 2001 р. Валентина Степанівна є віце-президентом цього громадського об'єднання.

В. Пашкова – автор численних статей про УБА у вітчизняних і зарубіжних виданнях, зокрема 2003 р. її статтю було надруковано в американській енциклопедії «Encyclopaedia of Library and Information Science».

Не можна оминути і такий важливий напрям діяльності В. Пашкової, як представлення незалежної України, її бібліотечної справи та фахівців за кордоном. Можна стверджувати, що Валентина Степанівна стала тією людиною, яка торувала шлях вітчизняним бібліотечним фахівцям до їхніх зарубіжних колег: установлювала контакти, розповідала зарубіжним спеціалістам про бібліотечну справу України, вчила наших бібліотечних працівників спілкування із зарубіжними колегами тощо. Її публікації у фахових виданнях, а також виступи на зарубіжних форумах США, Великої Британії, Німеччини, Австрії, Угорщини, Росії дозволили іноземним колегам краще зрозуміти проблеми та досягнення української бібліотечної справи. Валентина Степанівна брала участь у конференціях ІФЛА у Стамбулі, Бангкоку, Глазго, у конференціях Американської бібліотечної асоціації, Об'єднання німецьких бібліотечних товариств, Бібліотечної асоціації Великої Британії, у пан-Європейській конференції з питань розвитку публічних бібліотек та ін.

Вітаючи Валентину Степанівну Пашкову з ювілеєм, редколегія журналу «Бібліотечна планета» і вся бібліотечна спільнота відзначають, що і сьогодні як директор Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні, віце-президент Української бібліотечної асоціації вона продовжує плідно працювати на професійній ниві, роблячи значний внесок у подальший розвиток вітчизняної бібліотечної справи.

Тож, творчої наснаги Вам, Валентино Степанівно, невичерпної енергії, палкого ентузіазму, шани і любові всіх, хто Вас оточує!

НОВІ ВИДАННЯ БІБЛІОТЕКИ

Національна парламентська бібліотека України у 2004 році започаткувала серію видань „Публічні бібліотеки”. Вже побачили світ її перші чотири випуски, які стануть добрими порадиниками для практиків бібліотечної справи та інших зацікавлених спеціалістів. В основу посібників лягли матеріали зарубіжних видань та власні розробки спеціалістів Бібліотеки. Фахівцям стануть у пригоді списки використаної і опрацьованої літератури, а також вебліографія.

На питання, що таке публічна бібліотека, для чого вона потрібна, якою має бути, можна знайти відповідь у посібнику „Публічна бібліотека: місія (З досвіду різних країн. Погляд методиста)”. Тут розкриваються основні напрями діяльності сучасних книгозбірень. Ці матеріали допоможуть визначити публічній бібліотеці свою унікальну

місію. Видання наповнене цікавими фактографічними відомостями. Додаються Маніфест ЮНЕСКО про публічні бібліотеки (1994) та Маніфест ІФЛА про Інтернет (2002).

Визначення місії є поштовхом до планування діяльності, основи якого висвітлено у роботах, підібраних у дайджесті „Стратегічне планування”. До нього увійшли рекомендації провідних науковців та успішних практиків. Також наведено зразки стратегічних планів деяких бібліотек. Усі ці матеріали становлять інтерес для керівників бібліотек усіх ланок.

Послуги інформаційного характеру є і завжди будуть актуальними для бібліотек. Одні заклади вже значно просулися вперед, інші тільки мріють про власний вихід в інформаційні мережі або й про власний ПК. Але незалежно

**ВИЙШЛИ
З ДРУКУ**

С. Кравченко